

ЛІТЕРАТУРА

1. Бабкіна К. Мам, пам'ятаєш? Вроцлав : Wydawnictwo «Warstwy», 2023. 144 с.
2. Журба С. «Пишіть листи чорнилом і думками»: епістолярна форма твору «Оскар і Рожева пані» Еріка-Емманюеля Шмітта. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія*. 2022. № 58. С. 218–221.

*Марія Берестецька,
Тернопільський національний
педагогічний університет імені В. Гнатюка,
студентка IV курсу
факультету філології і журналістики
Науковий керівник:
к. філол. н., доц. **Наталія Кучма***

РЕЦЕПЦІЯ ВОЄННОЇ ПОЕЗІЇ СЕРГІЯ ЖАДАНА В СУЧАСНИХ МЕДІА ТА БЛОГОСФЕРІ

Сергій Жадан є одним із найпотужніших сучасних українських поетів, чия творчість віддзеркалює реалії війни та суспільні трансформації, спричинені нею. Вивченню творчості Сергія Жадана присвятили наукові дослідження Ю. Андрухович, А. Бабенко,, І. Бондар-Терещенко, Я. Голобородько, А. Демченко, І. Дзюба, та ін. Воєнна поезія Сергія Жадана викликає значний суспільний резонанс, що зумовлює її активне обговорення в сучасних медіа та блогосфері.

Метою даного дослідження є аналіз особливостей рецепції воєнної поезії Жадана в медійному просторі та блогосфері, а також визначення основних наративів, що формують її сприйняття.

Поезія про війну вирізняється глибокою емоційністю, рефлексією над людськими втратами та екзистенційними питаннями. Вона не лише документує події, а й осмислює їх через призму особистого досвіду, формуючи новий

культурний дискурс [3]. Ключовими темами його поезії є руйнівний вплив війни на людську свідомість, пам'ять, гідність і надію.

Аналіз публікацій у сучасних ЗМІ свідчить про високий рівень зацікавленості творчістю поета. Його вірші рецензуються у провідних українських та зарубіжних виданнях, таких як «The Guardian» (про значущість поезії під час війни), «The New York Times» (про поезію на фронті), «Дзеркало Тижня» (про популярність закордоном), «Український Тиждень». Останнє видання вирізняється тим, що висвітлює Сергія Жадана не лише як письменника, а й музиканта, чия музика несе глибокі сенси. Так «Український Тиждень» розповідає читачам про альбом «Семафори» Сергія Жадана та Юрія Гуржи – музичне осмислення досвіду українців, які втратили дім через війну. Через багатоголосся, живу музику та поетичні тексти Сергія Жадана про подорож і пошук опори, проєкт стає духовною розповіддю про біль, надію і силу людських історій. Основні наративи, що простежуються в медійному дискурсі, включають: роль поета як голосу покоління, художнє осмислення війни, взаємозв'язок поезії з суспільними змінами та її терапевтичний вплив.

Блогосфера, своєю чергою, формує більш персоналізований дискурс щодо воєнної поезії Сергія Жадана. У соцмережах, зокрема у Facebook, Twitter, Instagram, з'являється значна кількість рефлексій, аналітичних оглядів, відеорецензій. Відеоблоги, такі як «Якибук» на YouTube, аналізують його вірші, порівнюючи їх із класичною та сучасною воєнною поезією.

Порівняльний аналіз медійного та блогерського дискурсів свідчить про певні відмінності у сприйнятті поезії. У той час як ЗМІ здебільшого фокусуються на літературній та суспільній значущості його творів, блогери надають перевагу емоційному аспекту та особистій взаємодії з текстами. Разом ці два вектори формують комплексне сприйняття воєнної поезії Сергія Жадана та сприяють її популяризації.

У поезії Сергія Жадана війна набуває різних образів, що постають крізь призму медійного дискурсу та суспільних інтерпретацій. Авторські тексти, поширювані через соцмережі й блоги, стають платформою для колективного

осмислення травматичного досвіду, де кожен читач знаходить власні відтінки сенсу. Символіка образів природи у збірці «Життя Марії» (2015) виступає мовним кодом для оповіді про війну: *«...не буде сонного світла серед нічних осель, не буде зелених долин і замських пустель. Буде розмазане сонце за плацкартним вікном.(із вірша «Візьми лише найважливіше. Візьми листи...»)»*. А також природні стихії: *«Історія буде зрозумілою і простою, якщо ти її сам наповнював сміхом. Пам'ятати сніг у тебе на віях, пам'ятати сонце – різке, мов опік. (із вірша «Чорна, ламана, зла, зимова...»)»*.

Сніг, згаданий у віршах 2022 року, постає як метафора тимчасовості й крихкості миру *«Коротка історія снігу»* [4]. Цей образ трансформується під впливом подій 2014–2022 років, набуваючи рис апокаліптичного передчуття: *«Іди першим, снігу, іди першим, наповни собою легеневу печаль джерела, що відкрилось тобі, як метафора.»*

Екзистенційні мотиви пронизують тексти, де війна розкривається крізь призму повсякденності. Символіка природних стихій у збірці «Життя Марії» (2015) виступає мовним кодом для оповіді про війну. Згадуються такі метафори: *«ніч – це серця з золотими нервами»*; *«сталеве коріння дерев»*, *«тримаючи небо в очах і повітря в руці»* та ін. [1]. Вони втілюють символічне відображення вторгнення війни в природний лад.

Аналіз коментарів під постами автора виявляє дві ключові тенденції в читачьких інтерпретаціях: вірші як заклик до опору та як рефлексія про кризу ідентичності (екзистенційні). Наприклад, одна читачка ділиться роздумами: *«У нас уже десять місяців зима. Сніжна, холодна, жорстока. Але Не закінчується світло згори. І поки Ви, Сергію, зігріваєте наше життя своєю поезією, ми здолаємо зиму і того, хто приніс її нам на такий тривалий час.»*

У медійному просторі фіксуються різні трактування жаданівських образів. Наприклад, вірш «Коротка історія снігу» отримав суперечливі коментарі: дехто, зокрема читачі-військові вбачали політичний контекст, опис суспільних настроїв перед початком повномасштабного вторгнення, в той час як інші читачі захоплювалися грою образів.

Цей діапазон інтерпретацій підкреслює особливість поезії Жадана – здатність поєднувати конкретику військового досвіду з універсальними філософськими питаннями. Як зазначає один із читачів поета у фейсбучі у коментарях до тексту: *«Це зовсім не про сніг – це про те, як світло викриває істину»* [4].

Висновки. Воєнна поезія Сергія Жадана є важливим явищем української літератури, що отримує широку медійну та блогерську рецепцію. Її обговорення в ЗМІ та соціальних мережах сприяє формуванню суспільної думки про війну, розширенню культурного дискурсу та збереженню історичної пам'яті. В подальших дослідженнях доцільно проаналізувати вплив цифрових технологій на поширення поезії Жадана та її сприйняття міжнародною аудиторією.

ЛІТЕРАТУРА

1. Жадан С. Життя Марії. Книга віршів і перекладів. Чернівці: Meridian Czernowitz; Книги – XXI, 2015. 184 с.
2. Дзюба І. Чорний романтик Сергій Жадан. Київ. : Либідь, 2017. 112 с
3. Higgins C. For Ukrainians, poetry isn't a luxury, it's a necessity during war | Charlotte Higgins. *The Guardian*. URL: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2022/dec/09/for-ukrainians-poetry-isnt-a-luxury-its-a-necessity-during-war> (дата звернення: 28.03.2025)
4. Maksymchuk O. Four recent poems Serhiy Zhadan. *Modern poetry in translation*. URL: <https://modernpoetryintranslation.com/poem/four-recent-poems-by-serhiy-zhadan/> (дата звернення: 29.03.2025).